

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II

Ступінь вищої освіти	магістр	Форма навчання	Інституційна (очна денна дистанційна)	Навчальний рік/семестр	2023/2024 1
----------------------	---------	----------------	---------------------------------------	------------------------	----------------

Силабус

Назва навчальної дисципліни	Менеджмент в освіті
Кафедра	Педагогіки, психології, початкової, дошкільної освіти та управління закладом освіти
Освітня програма	Управління закладом освіти
Тип дисципліни (обов'язкова чи вибіркова) Кількість кредитів Кількість годин (лекції/семінарські, лабораторні заняття/самостійна робота)	Обов'язкова 4 кредитів Лекції: 24 годин/6 Семінарські/практичні заняття: 12 годин Лабораторні заняття: --- Самостійна робота: 84 годин/114
Викладач відповідальний за викладання навчальної дисципліни (імена, прізвища, наукові ступені і звання викладача) Адреса електронної пошти викладача	Силадій Іван Михайлович – 13.00.04 доктор педагогічних наук, професор кафедри. ivan.siladiy@kmf.org.ua
Пререквізити навчальної дисципліни	Педагогіка, психологія, філософія, економіка
Анотація дисципліни, мета, завдання та очікувані програмні результати	1. Метою викладання навчальної дисципліни “<u>Менеджменту в освіті</u>” є вивчення теоретичних основ та методів системного підходу професійної діяльності менеджменту освітніми закладами, організацію моніторингу освітнього процесу, формування структури управління, здійснювати ділову комунікацію, контролю за результатами педагогічної діяльності, впровадження інновацій, культури, етики менеджера закладу освіти,

навчальної дисципліни, загальні та фахові компетентності, основна тематика дисциплін

управління педагогічними системами, демонструвати лідерські навички та вміння працювати у команді, усвідомлення взаємодії керівника з підлеглими, партнерами, своїми керівниками, здобувачами, батьками й інше, спрямована на забезпечення їх функціонування та розвитку в освітньому середовищі.

2. Основними завданнями вивчення дисципліни “**Менеджменту в освіті**” є отримання достовірних наукових знань освітнього, педагогічного і дидактичного менеджменту (відповідно) – протиріччя, закономірності, відносини процесу управління освітніми системами в ринковій економіці, навчальними закладами та навчальними групами. Сучасне бачення управління освітою в науці, співвіднесення методології системного підходу з діалектичними протиріччями в сучасній освітній практиці. Сучасне бачення у теоретичному осмисленні управління освітою, визначати взаємозв’язок, взаємозбагачення різних дисциплін, різних позицій і думок.

3. Згідно з вимогами освітньої програми володіти програмними результатами навчання та компетентностями.

ПРН:1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,14,15

Критично осмислювати, приймати та застосовувати необхідні рішення, відповідний інструментарій в умовах надзвичайних ситуацій.

Володіння сучасними знаннями в галузі освіти/педагогіки, уміння поєднувати фахові знання та методологічну складову соціальної філософії, розуміти формування засад соціальних проєктів та значимість їх для суспільства, враховувати соціальні надбання людства.

Застосовувати системний підхід професійної діяльності менеджменту освіти, формувати педагогічно доцільну партнерську міжособистісну взаємодію, здійснювати ділову комунікацію, зрозуміло і недвозначно доносити власні міркування, висновки та аргументацію з питань освіти і педагогіки до фахівців і широкого загалу, вести проблемно-тематичну дискусію, демонструвати лідерські навички та вміння працювати у команді, застосовувати знання освітньо-методичного забезпечення, ефективно приймати рішення в освітній, педагогічній та управлінській діяльності.

Організовувати освітній процес на основі тьюторингу, компетентнісного, контекстного підходів та сучасних досягнень освітніх, педагогічних наук, управляти навчально-пізнавальною діяльністю, об’єктивно оцінювати результати навчання здобувачів освіти, теорію прийняття управлінських рішень, процесу оцінки середовища, формулювання організаційних цілей, ухвалення рішень, мотиваційних процесів, критерії оцінки якості освітнього процесу, розробляти освітні курси в закладах освіти, використовуючи методики, інструменти і технології, необхідні для досягнення поставлених цілей.

Планувати та організовувати діяльність освітньої організації/закладу освіти в стратегічному та функціональному розвитку, моніторингу освітнього процесу якості освіти, змісту освіти, нормативно-методичного забезпечення, застосування інформаційних технологій в управлінській діяльності, опанування освітньої тематики компонентів керівництва освітньою та фінансово-економічною діяльністю закладу освіти, контролю за виконанням запланованих завдань, формування кадрової політики освітнього закладу та контингенту осіб.

Здійснювати консультативну діяльність у сфері освітніх, педагогічних наук, використовувати законодавче та нормативно-правове забезпечення освіти, враховувати вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність, приймати ефективні, відповідальні рішення з правових питань управління в сфері освіти/педагогіки за наявності багатьох критеріїв та неповної або обмеженої інформації.

Розуміти роль культури управління та її основні функції, складові культури управління, загальні положення та поняття корпоративної культури, управлінської етики та її складові, імідж освітньої організації та імідж його керівника, застосовувати комунікаційні навички управління з педагогічної етики, мовної політики, полікультурності і різноманітності регіону.

Вміти застосовувати сучасні тенденції, закономірності розвитку технологій, освітніх методик, сучасні наукові, методологічні та педагогічні засади управління освітою, взаємодіяти з людьми, впливати на їх поведінку для вирішення професійних питань демократичного управління закладами освіти.

Вміти застосовувати на практиці знання та функції управління, методи і засоби управління, навчання та виховання, впровадження новітніх технологій у закладах освіти та їх підрозділах, розробляти і впроваджувати інформаційне, методичне, матеріально-технічне та кадрове забезпечення освітньої організації / закладу освіти (підрозділу).

Передбачати самостійне розв'язання складної задачі, розуміння ситуацій у напрямках управління та організації теоретичного і практичного навчання з орієнтирами на гармонійне поєднання теоретичного навчання здобувачів і безпосередньої роботи на базах практичного навчання.

Компетентності якими повинен володіти здобувач:

Загальні компетентності 1,2,4,5,6,9

ЗК1.Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК2.Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК4.Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК5.Здатність до адаптації та дій в новій ситуації, виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.

ЗК6.Здатність до усвідомлення, цінування й поваги багатоманітності та мультикультурності у суспільстві, творчого самовираження, діяти соціально відповідально.

ЗК9.Здатність до забезпечення стратегічного управління розвитком закладу освіти.

Професійні компетентності 1,3,4,6,7,9,10,12,13,14

ФК1.Здатність проектувати і досліджувати освітні програми, системи, розробляти проекти, управляти ними, виявляти ініціативу та підприємливість, застосовувати законодавче та нормативно-правове забезпечення в освіті.

ФК3.Здатність враховувати різноманітність, індивідуальні особливості студентів у плануванні та реалізації освітнього процесу в закладі освіти, створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління закладом освіти.

ФК4. Здатність здійснювати експертизу та надавати консультації двома мовами з питань освітньої політики та інновацій в освіті.

ФК6. Здатність управляти стратегічним розвитком команди в педагогічній, науково-педагогічній та управлінській діяльності.

ФК7.Критичне осмислення проблем у сфері освіти/ педагогіки й на межі галузей знань.

ФК9. Здатність до використання сучасних інформаційно-комунікаційних та

цифрових технологій у освітній та управлінській діяльності.
ФК10. Здатність використання і розвитку фінансово-матеріальних ресурсів освітньої організації / закладу освіти, застосовувати знання культури управління і спілкування у полікультурному середовищі.
ФК12. Здатність застосовувати методи педагогіки та управління, спілкування у полікультурному середовищі, здійснювати управлінську діяльність в ринкових умовах.
ФК13. Здатність аналізувати й структурувати проблеми освітньої організації / закладу освіти, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію.
ФК14. Здатність професійного розуміння ситуацій у питаннях управління і організації освітнього середовища теоретичної та практичної діяльності.

Розділ 1. Менеджмент у сфері освіти України.

Тема 1. Предмет та методи вивчення менеджменту освіти.
Тема 2 Структура освітньої системи України та її правове забезпечення.
Тема 3. Визначення документів і завдань у системі вищої освіти.
Тема 4. Умови надання освітньої діяльності, особливості їх діяльності
Тема 5. Ієрархія управління у закладах освіти.
Тема 6. Стратегічне управління в менеджменті освіти
Тема 7. Проблеми підготовки керівних кадрів в освіті.

Розділ 2. Професійна діяльність менеджменту у закладах освіти.

Тема 8. Менеджмент у професіограмі учителя.
Тема 9. Педагогічні, науково-педагогічні та наукові працівники.
Тема 10. Системний підхід до управління закладом освіти.
Тема 11. Інфраструктура управління в освіті.
Тема 12. Фінансове та матеріально-технічне забезпечення закладів освіти.
Тема 13. Підвищення ефективності контрольно-аналітичної діяльності закладів та установ освіти.
Тема 14. Міжнародне співробітництво у сфері освіти.

Теми семінарських завдань

1. Переваги та небезпеки пов'язаних із приєднанням до європейського освітнього процесу.
2. Уніфікація змісту освітніх програм і способів їхньої реалізації в рамках єдиного освітнього простору.
3. Законодавча база для галузі освіти.
4. Зміст та функції менеджменту освіти.
5. Процес управління у закладі освіти. Методи управління.
6. Зміст та особливості кредитно-накопичувальної системи організації освітнього процесу.
7. Освітня система у рівнево-ступеневому аспекті.
8. Заклади освіти за освітніми рівнями.
9. Органи управління освітніми закладами.
10. Зміст вищої освіти. Структурно-логічна схема підготовки.
11. Державні стандарти освіти. Стандарти вищої освіти та освітні програми закладів освіти.
12. Силабуси освітніх компонентів.
13. Структурні підрозділи ЗО та принципи управління ними. Ієрархія управління.
14. Орган громадського самоврядування. Основними завданнями органів студентського (учнівського) самоврядування.
15. Громадські організації та їх сутність.

16. Стратегічне управління освітньою організацією. Форми стратегічних планів, які виконуються в освітніх організаціях.
17. Технологія підготовки програми розвитку. Маркетингова концепція управління закладом освіти.
18. Проблема підготовки сучасного менеджера для закладу освіти. Керівники закладів освіти, інших формах власності.
19. Стилї керівництва закладом освіти.
20. Педагогічні працівники закладу. Робочий час педагогічного працівника.
21. Перебудова педагогічної освіти. Підвищення кваліфікації.
22. Післявузівська освіта.
23. Фінансування закладів освіти.
24. Матеріально-технічне забезпечення закладів освіти.
25. Контрольно-аналітична діяльність закладів та установ освіти.
26. Технологія проведення моніторингу результативності навчального процесу в системі менеджменту освіти приватних закладах освіти.
27. Комплекс субмоделей діяльності для відстеження результативності освітнього процесу в системі менеджменту освіти закладів освіти.
28. Організаційна структура та керівні механізми системи управління закладом освіти.
29. Принципові особливості системного управління розвитком.
30. Системне планування розвитку закладу освіти: розробка концептуального проекту бажаного майбутнього.

Самостійні роботи

1. Перебудова вищої освіти в Україні, згідно нового закону про вищу освіту. Якість підготовки в освіті. Перспективи входження освіти України в європейський освітній процес.
2. Розкрити значення менеджменту освіти в сучасних умовах. Виписати та проаналізувати закони України, що регламентують освітню діяльність.
3. Виписати назви періодичних видань, що регламентують діяльність керівника закладу освіти, проаналізувати публікації менеджменту освіти за останній рік.
4. Проаналізувати, яка система управління освітою діє в Україні.
5. Організація управління в закладах освіти. Дати характеристику закладам післядипломної освіти. Проаналізувати діяльність органів учнівського(студентського) самоврядування в одному з закладів освіти.
6. Розкрити значення менеджменту освіти в сучасних умовах. Виписати та проаналізувати закони України, що регламентують освітню діяльність, проаналізувати Національну стратегію розвитку освіти в Україні по 2025 роки.
7. Виписати назви періодичних видань, що регламентують діяльність керівника закладу освіти, проаналізувати публікації освітнього менеджменту за останній рік.
8. Проаналізувати, яка система управління освітою діє в Україні.
9. Визначити мету та функції управління освітньою організацією.
10. Зміст та порядок розробки стандартів вищої освіти вищих навчальних закладів. Описати структуру, зміст та вимоги до науково-методичного комплексу дисципліни.
11. Охарактеризувати типи навчальних закладів та особливості їх діяльності.
12. Організація управління в закладах освіти. Дати характеристику закладам післядипломної освіти.

	<ol style="list-style-type: none"> 13. Проаналізувати діяльність органів учнівського (студентського) самоврядування в одному з закладів освіти. 14. Керівництво як наука і мистецтво. Місце функцій керівництва в системі управління закладом освіти. 15. Стили керівництва закладом освіти. Ситуаційні підходи до ефективного керівництва. 16. Специфіка керівництва педагогічними колективами. 17. Принципи підбору педагогічних кадрів для закладів освіти. Законспектувати з Кодексу законів України «Про працю» статті, згідно з якими приймають і звільняють з роботи працівників різних галузі освіти. 18. Усвідомити та описати зміст та функції менеджменту освіти. 19. Визначити основні ознаки маркетингової концепції управління навчальним закладом. 20. Описати зміст та особливості кредитно-модульної системи організації освітнього процесу у закладах освіти. 21. Визначити зміст понять «навчальний час студента», «академічна година», «навчальний тиждень», «кредит». 22. Охарактеризувати робочий час науково-педагогічного працівника. 23. Концептуальні засади фінансового менеджменту. Фінансова система закладу освіти. Форми та методи ефективного управління фінансами в освітній організації. 24. Залучення інвестицій, як один із напрямів ефективного фінансового менеджменту в освітніх організаціях. 25. Основні принципи освітнього менеджменту і маркетингу. Мікросередовище і характеристика його елементів в освіті (клієнти, конкуренти, маркетингові посередники, контактні аудиторії). 26. Зовнішнє маркетингове середовище функціонування освітнього закладу та його вплив на кон'юнктуру ринку освітніх послуг (політичне і правове, економічне, демографічне, соціокультурне, морально-етичне, науково-технічне). 27. Описати зміст управлінських функцій керівника в соціальних системах (освітніх). Виділити особливості формування критеріїв результативності навчального процесу. 28. Визначити суть кваліметричного підходу до оцінювання якості освітніх послуг. 29. Чим відрізняється система управління освітнім закладом від системи управління іншими соціальними об'єктами? 30. Які особливості організації, керівництва і контролю в системному управлінні розвитком закладу освіти? 						
<p>Критерії контролю та оцінювання результатів навчання</p>	<p>Освітні досягнення магістрантів із ОК «Менеджмент освіти» оцінюються за кредитно-накопичувальною системою, в основу якої покладено принцип звітності, накопичувальної системи оцінювання рівня компетентності, знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.</p> <p><u>Шкала оцінювання: національна та ECTS</u></p> <table border="1" data-bbox="504 1765 1522 1991"> <tr> <td data-bbox="504 1765 684 1991" rowspan="2">Сума балів за всі види навчальної діяльності</td> <td data-bbox="684 1765 815 1991" rowspan="2">Оцінка ECTS</td> <td colspan="2" data-bbox="815 1765 1522 1832">Оцінка за національною шкалою</td> </tr> <tr> <td data-bbox="815 1832 1027 1991">для екзамену, курсового проекту</td> <td data-bbox="1027 1832 1522 1991">для заліку</td> </tr> </table>	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою		для екзамену, курсового проекту	для заліку
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS			Оцінка за національною шкалою			
		для екзамену, курсового проекту	для заліку				

		(роботи), практики	
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

До заліку (іспиту) допускаються студенти, які відвідували лекційні та семінарські заняття, опрацювали рекомендований мінімум навчальних завдань, прозвітували про самостійну роботу, виконали запропоновані реферативні роботи, і накопили 60 балів на протязі одного семестру. Контроль проводиться, як правило, шляхом письмового виконання індивідуальних завдань із подальшою перевіркою їх викладачем та оголошення оцінки.

У процесі оцінювання навчальних досягнень магістрантів з курсу «Менеджмент освіти» застосовуються такі методи:

- методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, дискурс;
- методи письмового контролю: письмове тестування, контрольна робота, реферат, презентація;
- методи самоконтролю: самооцінка, самоаналіз.

Інша інформація про дисципліну (технічне та програмне забезпечення дисципліни тощо)

Політика щодо академічної доброчесності.
 Види письмових робіт перевіряються на наявність плагіату і є такими, що виконані при наявності не менше 75% оригінальності авторського тексту. Списування під час виконання письмових робіт заборонено. Користуватися мобільними пристроями під час проведення різних видів контролю успішності, дозволяється лише з дозволу викладача.
 Положення про академічну доброчесність в ЗУІ.
 Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти в ЗУІ.
Методичне забезпечення
 - підручники, навчальні посібники, навчально-методичні посібники, наукові періодичні видання;
 - лани-конспекти лекцій, семінарських та практичних занять;

	<ul style="list-style-type: none"> - індивідуальні семестрові завдання та методичні рекомендації для самостійної роботи слухачів; - мультимедійні презентації до навчальних занять; - навчальні відеофрагменти, електронні конспекти лекцій, практичних, виховних заходів у закладах освіти.
<p>Рекомендована і допоміжна література навчальної дисципліни та інші інформаційні ресурси</p>	<p><u>Основна.</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. Дата оновлення: 03.07.2020. URL: https://zakon. rada. gov. ua/laws/show/1556-18#Text (дата звернення 24.09.2020) 2. Про освіту: Закон України / Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 38-39, ст. 380.— Із змінами, внесеними згідно із Законом № 1557-IX від 17.06.2021. URL: https://zakon. rada. gov. ua/laws/show/2145-19#Text (дата звернення: 19.07.2021). 3. Бурдонос Л.І., Малишко В.В. Менеджмент і маркетинг в освіті : навчально-методичний посібник. Переяслав-Хмельницький. ФОП Домбровська Я.М., 2019. 90 с. 4. Управління закладом освіти: Підручник для здобувачів другого рівня вищої освіти педагогічних університетів / С.Г. Немченко, В.В. Крижко, І.Ф. Шумілова, О.М. Старокожко, О.Б. Голік. 2-е вид.перероб.і допов. Бердянськ: БДПУ, 2020. 603с. 5. Монографія. С36 Глобалізація системи освіти: механізми демократичної модернізації / І.М. Силадій. – Ужгород: РІК-У, листопад 2020 - 376 с. 6. М 38 Менеджмент освітньої організації / О. І. Мармаза. – Х.: ТОВ «Щедра садиба», 2017. – 126 с. 7. Підготовка фахівців менеджерів до роботи в сфері освіти. Монографія / к. п. н. І.М. Силадій – К. : НПУ імені М.П.Драгоманова, 2013. – 208с. 8. Ідея провідництва в освіті. // І.Богданов, В.Крижко,С.Немченко С.Лисаков. Вища освіта України, 1,2018. С.11-20. 9. Кайдалова Л. Г. К 15 Психологія спілкування : навчальний посібник / Л. Г. Кайдалова, Л. В. Пляка, Н. В. Альохіна, В. С. Шаповалова. — 2-ге вид., перероб. і допов. — Х. : НФаУ, 2018. — 140 с. 10. Касьянова О. М. Контрольно- аналітична діяльність керівника навчального закладу / Олена Миколаївна Касьянова. – Х.: Основа, 2014. – 192 с. 11. Крижко В.В. Генеза провідництва в освіті [Колективна монографія] / І.Богданов, С.Лисаков, С.Клепко, В.Крижко За заг. Ред. Проф. І.Богданова.- К.: Освіта України, 2020 478с. 12. Крижко В.В. Провідництво в освіті. Від ідеї до вічності [Колективна монографія] / І.Богданов, В.Крижко,С.Лисаков,С.Клепко За заг. ред.проф. І. Богданова. Передмова акад. НАПН України В. Андрущенко. – К. : Освіта України, 2017 — 368 с. 73. 13. Крижко В.В. Управління освітою: рефлексивний підхід. Кол.монографія / В.В. Крижко, С. Немченко, О. Голік, І. Шумілова. – Бердянськ: Вид. Ткачук О. В., 2016. – 608 с. 14. Техніка управлінської діяльності [Текст] : навч. посібник для вищих навч. закладів інж.-пед. спец. для слухачів магістратури за спец. 8.000009 "Управління навчальним закладом" / Д. В. Коваленко, І. М.

Шалімова, А. С. Шалімова, В. В. Кулешова ; Укр. інж.-пед. акад. - Х. : [б. в.], 2011. - 227 с. : табл., рис.

15. Немченко С.Г. Управління освітою: рефлексивний підхід : Колективна монографія / С. Немченко, О. Голік, О. Старокожко, М. Елькін, І. Шумілова, К. Тільчарова, П. Кошелєв, В. Крижко / За заг. ред. проф. В. В. Крижка. – Бердянськ, Видавець Ткачук О. В., 2016. – 467с.
16. Немченко С.Г. Рефлексивна культура : монографія / С.Г. Немченко, О.Б. Голік – Riga LAP Lamberg Academic Publishing, 2018 – 200 с.
17. Немченко С.Г. Теоретичні і методичні засади підготовки керівника загальноосвітнього навчального закладу до рефлексивного управління у педагогічних університетах: монографія / С.Г.Немченко – Бердянськ: Видавець Ткачук О.В., 2017, – 408
18. Провідництво як сучасний фрейм управління змінами в освіті/.В.Крижко.. 2018. С.56-62.
19. Проектний менеджмент для інноваційного розвитку освітніх організацій України: навч. посіб. для підготовки магістрів за спеціалізаціями «Управління навчальним закладом» та «Управління проектами», підвищення кваліфікації слухачів, керівників навчальних закладів/З. В. Рябова, А. Б. Єрмоленко, Т. А. Махinya та ін.; за заг. ред. академіка В. В. Олійника, маг. Ф. Фреха; НАПН України, ДВНЗ «Ун-т менедж. освіти»; КультурКонтакт Австрія.— К., 2017.— 118 с.

Рекомендована.

1. Стандарт вищої освіти наказ Міністерства освіти і науки України 11.05.2021 р. № 520. <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini/zatverdzeni-standarti-vishoyi-osviti>
2. Професійний стандарт керівника (директора) ЗЗСО МОН України від 17.09.2021 року. <https://mon.gov.ua/storage/app/media/news/2021/09/22/Nakaz-568-zatverdzh.standartu.keriv.22.09.pdf>
3. Управлінські компетенції у професійній діяльності викладача \ редкол.: В.П.Андрущенко, Г.О.Нестеренко, Є.О.Ємельяненко та ін.. – К.:Аграр Медіа Груп, 2015. – 384 с.
4. Рябова З. В.Маркетингове управління навчальним закладом як соціально-педагогічна технологія/ З. В. Рябова //Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції «Інноваційний менеджмент у закладах освіти» (21 березня 2017 р.) : в 2 ч. Ч. 2 / Житомир. держ. ун-т ім. І. Франка. Нац акад. пед. наук України, Полтава держ. Ун-т ім. В. Г. Короленк ; [відп. за вип. : Б. М. Ренькас, Т. Є. Рожнова]. – Житомир : Вид-во ФО-П. Левковець, 2017. – 149-154.
5. Рябова З. В. Готовність керівника навчального закладу до маркетингового управління: кваліметричний аспект [Електронний ресурс] / З. В. Рябова // Соціально-економічні та гуманітарні аспекти світових інноваційних трансформацій: Матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції викладачів і

аспірантів 30 березня 2016 р. – К. ДВНЗ «Університет менеджменту освіти, 2016.

6. Рябова З. В. Маркетинг і логістика освітніх послуг / З. В. Рябова // Адаптивне управління: теорія і практика: Електронне наукове фахове видання, серія «Педагогіка». – Випуск 4 (6), 2017.
7. Рябова З. В. Проектний менеджмент як технологія управління інноваційним розвитком навчального закладу / З. В. Рябова // Вісник післядипломної освіти: зб. наук. пр. / НАПН України, Ун-т менедж. освіти ; редкол. : О. Л. Ануфрієва [та ін.]. — К., 2005. — Вип. 16(29) / голов. ред. В. В. Олійник. — К. : атопол ГРУП, 2016. — 216 с.
8. Старокожко О. М. Дескриптивний континуум структури аксіологічної парадигми управління освітою / О.М. Старокожко // Педагогічна освіта: теорія і практика: Збірник наукових праць / Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка; Інститут педагогіки НАПН України [гол.ред. Лабунець В.М.]. Вип.24 (1-2018). Ч.1.Кам'янець-Подільський, 2018, 360 с., С.265-271.
9. Старокожко О.М. Траекторія провідницької парадигми в освітньому просторі України / О.М.Старокожко // Наукові зписки Бердянського державного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки : зб.наук.пр. – Вип.1. -Бердянськ : БДПУ, 2019. – 406с., С.100-109

Електронні джерела інформації.

1. <https://mon.gov.ua/storage/app/media/news/2021/09/22/Nakaz-568-zatverdzh.standartu.keriv.22.09.pdf>
2. <http://www.mon.gov.ua/>
3. <http://www.khpg.org/index.php?id=1039163718>
4. www.edu.meks-info.ru/tezis2/076.doc
5. <http://srk.kiev.ua/pro-nas>
6. <http://kno.rada.gov.ua>
7. : <http://am.eor.by>